

[Henry Hansen.]

bekymringer om, hvorvidt det herefter vil være muligt for os at opretholde vor sociale standard. Det mener jeg nu der vil være mulighed for, og jeg mener, at det *skal* der være mulighed for. Man kan også vende spørgsmålet om og sige, at hvis vi ikke vil bringe de økonomiske ofre, der er nødvendige for at skabe et værn, kan vi muligvis komme ud for, at vi ikke selv, men andre vil komme til at bestemme over vore sociale og andre forhold, og det er vist tvivlsomt, om det bliver til det bedre. Hvis vi derfor vil bevare vor ret til at bestemme over vor egen tilværelse i et frit, demokratisk retsamfund, må vi også være villige til at betale prisen derfor.

Til den opbygning af vort forsvarsvæsen, som nu finder sted, får vi megen hjælp udefra, men selv må vi i det omfang, vi økonomisk formår det, bære vor part af omkostningerne.

Socialdemokratiet erkender, at forholdene nødvendiggør det, der nu er stillet forslag om, og derfor vil vi være med til at gennemføre disse to lovforslag, ligesom vi tidligere har været med til at vedtage de andre love om vort forsvar. Der er ingen, der kan være i tvivl om, at vi vil fred her til lands, men det, vi vil, er fred med frihed, og det er derfor vort håb, at det forsvar, vi nu sammen med de andre Atlantstater er ved at bygge op, må sikre en sådan fred. Vi vil ikke opgive håbet om, at de bestræbelser, der udfoldes fra de vestlige statsmagters side, og de anstrengelser, der fortsat gøres indenfor De Forenede Nationer for at finde frem til en afspænding, tilsidst må krones med held; den dag, det sker, vil folkene i landene verden over ånde lettet op.

Jeg anbefaler de to lovforslag til hurtig fremme, men vil dog senere tillade mig at foreslå en udvalgsbehandling, der formentlig kan blive kortvarig.

Stensballe: De to lovforslag om forsvarrets ordning, som nu ligger på landstingets bord, er vedtaget i det andet høje ting af de tre største partier, socialdemokratiet, venstre og det konservative folkeparti, efter at de tre samme partier i forsvarskommissionen er blevet enige om lovforslagene, og efter at forslagene har gennemgået en ret dybtgående udvalgsbehandling.

Lovforslaget om sammensætningen af værnene skal revideres senest i rigsdags-samlingen 1954—55, og det er ganske naturligt, idet forholdene er så urolige ude omkring, at der nok kan blive tale om endogså væsentlige ændringer.

Ingen af de små partier, hverken det radikale venstre, retsforbundet eller det kommunistiske parti, har stillet ændringsforslag endsige fremsat egne forslag i det andet høje ting. De har indskrænket sig til at gå imod lovforslagene og til uden særlig udformning at skitsere visse retningslinier, der nærmest har været af teoretisk art. Jeg må tilføje, at det radikale parti ej heller i forsvarskommissionen er fremkommet med noget konkret forslag, hvilket forekommer mig noget mærkeligt, efter at den højtærede forsvarsminister har tilbudt dem al mulig støtte fra ministeriets side til at udarbejde forslag. Der foreligger altså ikke andre konkrete forslag at forhandle om i dette høje ting end de af den højtærede minister nu forelagte lovforslag, således som de er ændret i folketinget, og dem kan mit parti give fuld tilslutning til.

Da forslagene er blevet så godt belyst af den højtærede minister, skal jeg ikke udtale mig om mange detaljer deri endsige gennemgå forslagene. Kun om enkelte forhold vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger.

Såvel efter den første verdenskrig som efter den sidste ikke blot håbede, men forsøgte landene på at nedsætte udgifterne til forsvar og at gøre værnene mindre. Efter den første verdenskrig blev der nedsat en almindelig afrustningskommission i Genève under engelske auspicer og med deltagelse fra så godt som alle lande. Den virkede i nogle år, men opnåede ingen væsentlige resultater; medens den sad, kom Japan og Kina i krig med hinanden, og efter at Tyskland havde meldt sig ud af kommissionen, påbegyndtes oprustningen til den anden verdenskrig såvel i Tyskland som i andre lande.

Vi gennemførte ved afrustningskommissionens start i 1932 forsvarslove, der vel formidskede vore værn noget, men gjorde dem mere rationelle; de gennemførtes med såvel socialdemokraters som radikales stemmer. Det var første gang, de to partier positivt var med i en forsvarsordning, hvorigennem vi skulle kunne værne vor frihed. Forholdene i udlandet ville have gjort det såre naturligt, at der yderligere var sket en udbygning og forøgelse af vore værnstyrker efter 1932-loven, men det skete ikke med den lov, der blev vedtaget i 1937; man sporede tydeligt under forhandlingerne både i udvalg og i ting, at der i den daværende socialdemokratisk-radikale regering var magter, som holdt såvel den daværende forsvarsminister som også statsministeren i skak. Og da det tyske overfald fandt sted, måtte værnene ikke engang benyttes; det var ikke værnene, der